Rok III Kraków, październik 1947 Nr 10

CHROŃMY PRZYRODĘ OJCZYSTĄ

Urzędowy Biuletyn Informacyjny Delegata Ministra Oświaty do Spraw Ochrony Przyrody

Nr 5

REZERWATY

Rezerwat lasu modrzewiowego w Krośnicy [1]

Zgodnie z wnioskiem Ministerstwa Oświaty z dnia 5 września 1946 r. Wojewoda Krakowski wydał orzeczenie w dniu 2 lipca rb. L.: AA. I/8/78/46, mocą którego uznany został za ochronny las modrzewiowy na obszarze gromady Krośnicy powiatu nowotarskiego na następujących parcelach gruntowych: Lwh. 122 — l. kat. 1487/1, Lwh. 122 — l. kat. 1487/2, Lwh. 285 — l. kat. 1487/3, Lwh. 102 — l. kat. 1574 i 1575.

Obszar rezerwatu wynosi 3 ha 790 a.

ZABYTKI PRZYRODY

Ochrona parków

Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski, Wydział Kultury i Sztuki, uznał za zabytek podlegający opiece prawa: park, drogę wysadzaną lipami oraz aleję dębową, łączącą park z lasem w Sowczycach powiatu oleskiego (Olesno Śląskie). Obiekt ten, będący własnością Skarbu Państwa a administrowany przez Kierownictwo Uniwersytetu Ludowego w Sowczycach, został wpisany do rejestru zabytków województwa śląsko-dąbrowskiego pod numerem R 13. (Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 12 sierpnia 1947 r. L. MOZ/541/13/47).

---

[1]) Por. «Chrońmy przyrodę ojczystą», r. II, 1946, nr 3/4, str. 46.

Ochrona przyrody w otoczeniu zabytków sztuki

Urząd Wojewódzki Lubelski, Wydział Kultury i Sztuki, uznał za zabytki podlegające opiece prawa:

1. Obszar miasta Kazimierza Dolnego nad Wisłą jako cenny kompleks zabytkowych budynków i ruin, typowe ukształtowanie terenowe z bogatym drzewostanem, stanowiące charakterystyczne i malownicze zespolenie architektury z krajobrazem.

Teren ochronny obejmuje: obszar miasta ze wszystkimi budynkami murowanymi i drewnianymi, ruinami, drzewostanem, ulicami, drogami i wąwozami według granicy biegnącej wybrzeżem Wisły, a następnie od punktu 1, sto metrów za ostatnim spichrzem, licząc od Rynku, na drodze puławskiej nad Wisłą, w górę prostopadle do tej drogi do punktu 2 na skrzyżowaniu z drogą na drugich górach do Bochotnicy, dalej do punktu 3 na drodze wylęgowskiej przy rozejściu się dróg, przez punkty 4, 5 do 6 po prostej do zejścia się dróg z Cholewianki, Męćmierza i szosy opolskiej, stamtąd do punktu 7 po drodze pod lasem miejskim do rozwidlenia dróg na Męćmierz i do przewozu, wreszcie do punktu 8 nad Wisłą na drodze między Męćmierzem a Skałą. W ośmiu wymienionych punktach słupy z tablicami określają granice obszaru zabytkowego. (Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 26 lutego 1947 r. L. Kons. 10/306/47).

2. Część obszaru miasta Puław wraz z dwiema alejami, jako charakterystyczny wzór założenia parkowego z XVIII w. z cennym drzewostanem oraz zespół pałacu, kościoła i pawilonów ogrodowych.

Teren ochronny obejmuje część obszaru miasta Puław według granicy, którą stanowi brzeg Wisły, oś mostu, wjazdu i ulicy Lubelskiej, wschodnia linia zabudowy ulicy ks. Izabelli do uliczki prowadzącej na granicy gruntów Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego, północna linia zabudowy wyżej wymienionej uliczki, wschodnia linia zabudowy ulicy Czartoryskich, północna linia zabudowy Małej Alei do osi ulicy Piłsudskiego, oś tejże ulicy do tylnej granicy parcel położonych przy południowo-wschodniej stronie Alei Królewskiej, tylna granica tychże parcel do wschodniej linii zabudowy ulicy Krańcowej, linia zabudowy wschodniej tejże ulicy, linia zabudowy przejścia łączącego ulicę Krańcową z ulicą Zieloną, północno-zachodnia linia zabudowy ulicy Zielonej do osi ulicy Kazimierskiej, oś tejże ulicy do południowej granicy parku przy pałacu Marynki i dalej w przedłużeniu tejże granicy oś drogi polnej do rzeki Wisły. — Orzeczenie obejmuje nadto Aleję Żyrzyńską na odcinku istniejących starych drzew, tj. od ulicy Piłsudskiego do gmachu gimnazjum, oraz aleję prowadzącą do kościoła we Włostowicach. (Pismo Urzędu Wojewódzkiego z dnia 26 lutego 1947 r. L. Kons. 10/307/47).

Obydwa powyższe orzeczenia ochronne przewidują, że bez uprzedniego zezwolenia władzy konserwatorskiej pierwszej instancji, tj. Konserwatora Wojewódzkiego, «zabytków nie wolno burzyć, rozkopywać, niszczyć, przerabiać, odnawiać, rekonstruować, zabudowywać (placów, ogrodów, ulic), zdobić, uzupełniać ani przewozić».

ORGANIZACJA PAŃSTWOWEJ RADY OCHRONY PRZYRODY I JEJ ORGANÓW

Rozporządzenie Ministra Oświaty z dnia 21 kwietnia 1947 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych o rejestrach tworów przyrody, uznanych za podlegające ochronie

(Dz. U. R. P. z dnia 8 sierpnia 1947 r., nr 52, poz. 274)

Na podstawie art. 7, § 3 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. o ochronie przyrody (Dz. U. R. P. nr 31, poz. 274) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się następujące rejestry tworów przyrody, które władza państwowa uznała za podlegające ochronie:

a) rejestr centralny, obejmujący twory przyrody na całym obszarze państwa,
b) rejestry wojewódzkie, obejmujące twory przyrody, znajdujące się na obszarze poszczególnych województw.

§ 2. Rejestr centralny prowadzony jest przez Delegata Ministra Oświaty do Spraw Ochrony Przyrody, rejestry wojewódzkie — przez poszczególne urzędy wojewódzkie (Zarządy Miejskie m. st. Warszawy i m. Łodzi).

§ 3. Rejestr centralny dzieli się na działy:
a) rezerwaty,
b) pomniki przyrody.

Rejestr centralny prowadzi się systemem kartotekowym z podziałem na województwa, powiaty i gminy.

Rejestr wojewódzki prowadzi się w formie księgi inwentarzowej. Księga inwentarzowa powinna być oprawiona i strony jej ponumerowane. Wpisy do rejestrów wojewódzkich należy dokonywać według chronologicznej kolejności wpływu. Do księgi inwentarzowej należy założyć skorowidz alfabetyczny.

§ 4. Rejestr centralny i rejestry wojewódzkie zawierają następujące rubryki:

1) numer porządkowy rejestru wojewódzkiego,

2) datę i numer prawomocnego zarządzenia o uznaniu tworu przyrody za podlegający ochronie oraz nazwę władzy, która zarządzenie wydała,
3) określenie tworu przyrody oraz ewentualnie jego nazwę,
4) określenie położenia tworu przyrody (województwo, powiat, gmina, gromada, miejscowość, bliższe określenie położenia, liczba parceli katastralnej, numer mapy hipotecznej; na obszarze lasów państwowych: nadleśnictwo, leśnictwo i numer oddziału lasu),
5) opis tworu przyrody, nadto jego obszar, wymiary, stan zachowania,
6) imię, nazwisko i adres właściciela tworu przyrody (ewent. własność państwowa),
7) spis literatury, dotyczącej tworu przyrody,
8) uwagi.

§ 5. Wszelkie zmiany, dotyczące danego tworu przyrody, notuje się w odpowiednich rubrykach rejestru.

§ 6. Wpis do rejestru następuje po uprawomocnieniu się zarządzenia, uznającego dany przedmiot za twór przyrody podlegający ochronie.

Skreślenie z rejestru następuje na podstawie zarządzenia uchylającego ochronę, wydanego po wysłuchaniu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

§ 7. Każdy wpis lub skreślenie w rejestrze wojewódzkim powinno być w przeciągu 7 dni przesłane w odpisie do rejestru centralnego.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Oświaty:
Stanisław Skrzeszewski

Minister Administracji Publicznej:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomółka

Komitet Ochrony Przyrody w Łodzi

Delegatem Komitetu na powiat brzeziński (Brzeziny) mianowany został inż. S t a n i s ł a w S m ó l s k i, były długoletni kierownik Parku Narodowego w Pieninach. Adres: Rogów koło Koluszek, Zarząd Lasów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Komitet Ochrony Przyrody w Poznaniu

Delegatem Komitetu na powiat uznamsko-woliński województwa szczecińskiego mianowana została mgr Jadwiga Nowicka-Jasińska, dyrektorka Gimnazjum i Liceum w Świnoujściu. Adres: Świnoujście, Państwowe Gimnazjum i Liceum.

Komitet Ochrony Przyrody we Wrocławiu

P. Franciszek Dissel zrzekł się z powodu zmiany miejsca pobytu funkcyj delegata na powiat średzki (Środa Śląska) województwa wrocławskiego.

OKÓLNIKI

Okólnik Ministerstwa Leśnictwa, Departamentu Zagospodarowania Lasów, z dnia 2 lipca 1947 r. Znak: III. OP. 921/35 w sprawie zabezpieczania obiektów przyrodniczych położonych poza terenem lasów państwowych

(wystosowany do wszystkich dyrekcji lasów państwowych)

Nawiązując do okólnika Ministerstwa z dnia 20. VI. 1947, Znak: III. OP/921 dotyczącego współpracy administracji lasów państwowych z miejscowymi czynnikami w przedmiocie zabezpieczania zabytkowych parków, alei oraz skupień bądź pojedynczych okazów sędziwych drzew, położonych poza terenem lasów państwowych — Ministerstwo Leśnictwa na zapytanie jednej z Dyrekcyj L. P. wyjaśnia, że administracja lasów państwowych może przyczynić się do zabezpieczenia wspomnianych przedmiotów współpracując z właściwymi władzami administracji ogólnej i lokalnymi czynnikami ochrony przyrody.

Zgodnie z oświadczeniem Delegata Ministra Oświaty do Spraw Ochrony Przyrody z dnia 14. VII. rb. zarządzenia ochronne w sprawie zabytkowych parków, alei, skupień oraz poszczególnych okazów sędziwych drzew są wydawane przez wojewódzkie władze administracji ogólnej (wojewódzcy konserwatorzy zabytków) na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o opiece nad zabytkami (Dz. U. R. P. nr 29, poz. 265). Na szczeblu władz powiatowych sprawy te są załatwiane przez referentów kultury. Obowiązek zabezpieczenia obiektu uznanego za chroniony w myśl przytoczonego rozporządzenia ciąży na właścicielu przedmiotu. Kontrolę stanu wymienionych tworów przyrody podlegających ochronie przeprowadzają powiatowi delegaci Komitetów Ochrony Przyrody.

W celu współdziałania w zabezpieczaniu obiektów położonych poza terenami będącymi pod zarządem administracji lasów państwowych — Ministerstwo Leśnictwa uważa za wskazane utrzymywanie

przez administrację lasów państwowych ścisłego kontaktu z wyżej wymienionymi czynnikami działającymi na stopniu władz obu instancji, jak również z Komitetami Ochrony Przyrody.

W związku z tym zechcą Dyrekcje L. P. polecić kierownikom podległych jednostek organizacyjnych każdorazowe informowanie referentów kultury przy starostwach bądź delegatów Komitetów Ochrony Przyrody o stwierdzeniu istnienia w ich zasięgu omawianych przedmiotów, zasługujących na ochronę, jak również o stwierdzonych wypadkach niszczenia bądź naruszania ich stanu.

Dyrektor Departamentu
Inż. K. Maciejowski

Obwieszczenie Wojewody Warszawskiego z dnia 9 sierpnia 1947 r. L. Ap. V-0/6/47 o kłusownictwie rybnym na wodach publicznych (obwodach rybackich)

(Warszawski Dziennik Wojewódzki z dnia 30 sierpnia 1947 r. nr 16, poz. 114)

Jako pozostałość z okresu okupacji rozpowszechniło się w niebywałych rozmiarach kłusownictwo rybne na wodach publicznych (obwodach rybackich). Zjawisko to szkodliwe i niedopuszczalne z punktu widzenia odbudowy gospodarki narodowej, której jedną z gałęzi jest gospodarstwo rybne, musi ustać z chwilą normalizacji stosunków gospodarczych w Państwie.

W związku z powyższym przypominam, że obowiązująca nadal ustawa z dnia 7. III. 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. nr 35 z 1932 r., poz. 357) uważa wszelkiego rodzaju dzikie rybołówstwo za kłusownictwo, a poza tym zabrania:

1) wykonywania rybołówstwa przez dzierżawcę obwodu rybackiego bez posiadania przy sobie osobistego dowodu rybackiego (karty rybackiej) — art. 42;
2) wykonywania sportowego połowu ryb na wędkę bez posiadania przy sobie karty wędkarskiej i pozwolenia dzierżawcy, względnie właściciela obwodu rybackiego, uprawnionego do wykonywania rybołówstwa w tym obwodzie — art. 47;
3) połowu ryb i raków w czasie ochronnym (w okresie rozmnażania się) — art. 54;
4) usuwania, uszkadzania lub niszczenia ikry ryb i raków w wodach otwartych — art. 55;
5) połowu ryb przy użyciu materiałów wybuchowych, trujących lub odurzających oraz narzędzi kaleczących ryby (np. ości) z wyjątkiem wędki — art. 56;

6) używania do połowu ryb urządzeń stałych — art. 57;
7) przegradzania wód otwartych, uniemożliwiającego swobodny przepływ ryb — art. 58;
8) połowu ryb na przepustach jazów, śluz, przepławek itp. — art. 59;
9) połowu ryb w miejscach uznanych za tarliska ochronne — art. 60;
10) zanieczyszczania wód w stopniu szkodliwym dla rybołówstwa — art. 64.

Winni naruszenia wymienionych postanowień ustawy o rybołówstwie podlegają w zależności od rodzaju i stopnia szkodliwości wykroczenia karze administracyjnej: grzywny do 30.000 zł i aresztu do 3 miesięcy, oraz konfiskacie złowionych ryb i użytego sprzętu rybackiego.

Celem szybkiego i radykalnego wytępienia kłusownictwa odnośne władze przystąpią do energicznego ścigania wykroczeń przeciwko ochronie rybołówstwa oraz, opierając się na obowiązujących postanowieniach karnych, zastosują w stosunku do winnych z całą bezwzględnością najwyższe wymiary kar.

Podając powyższe do wiadomości publicznej wzywam ogół społeczeństwa, a w szczególności dzierżawców i właścicieli obwodów rybackich, związki i organizacje rybackie oraz członków towarzystw wędkarskich do współdziałania z władzami w tępieniu kłusownictwa rybnego.

W. z. Wojewoda
J. Wyrzykowski
Wicewojewoda.

Analogicznej treści obwieszczenie o ochronie rybołówstwa wydał Wojewoda Poznański w dniu 29 września 1947 r. Ukazało się ono w Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 28 października 1947 r., nr 28, poz. 305.

Druk W. L. Anczyc i Spółka w Krakowie 799 M-19367